

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija Poljanska cesta št. 32.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je na Poljanski cesti h. št. 32.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 21.

V Ljubljani, v petek 25. januarija 1884.

Letnik XII.

Prečastitljivi, Premilostljivi Gospod

Knez in Škof

JANEZ KRIZOSTOM POGAČAR,

križnik velikega Leopoldovega in Franc-Jožefovega reda,

Doktor bogoslovja itd. itd.,

so po dolgi in hudi bolezni, prevideni s sv. zakramenti za umirajoče, umrli v petek 25. t. m. zjutraj ob šestih.

Slovesni pogreb bode v ponedeljek, 28. januarija, zjutraj ob devetih.

Naj v miru počivajo!

Državni zbor.

Z Dunaja, 24. januarija.

Wurmbrandov predlog.

Od liberalcev tolikanj zaželjeni in komaj pričakovani dan je napočil. Že na vse zgodaj so se dunajski postopači gnjetli in tlačili okoli državne zbornice, da bi dobili vstopnice in bili priče velike borbe, ki se je danes pričela med desnico in levico državnega zbora. Pa tudi odličnega ljudstva se je bilo veliko zbralo na galeriji, ker vse čuti pomen obravnave o Wurmbrandovem predlogu.

Vse je komaj pričakovalo trenutka, ko se je imela pričeti razprava, in živahno žvrgolenje, ki se je začelo po dvorani, ko so se razni predlogi izročali raznoterim odsekom, je potihnilo, ko dr. Mađejski stopi na vzvišeno poročevalčevo mesto in s kratko vpeljavo zbornici priporoča, naj sprejme odsekov nasvet ter o Wurmbrandovem predlogu prestopi na dnevni red. Za njim je poročevalec manjšine dr.

Sturm poprijel besedo in priporočal v imenu manjšine, naj se vladi naroča, da obdržeč nemški jezik kot državni jezik izdela postavo, po kateri naj se vpravna raba drugih deželnih jezikov. Borbe med narodi bi bilo po mnenju dr. Sturma konec, ako bi večina sprejela od manjšine ponudeno roko.

Po tej kratki vpeljavi naznani g. predsednik, da prične obravnavo in da hočejo o tej zadevi govoriti zoper prestop na dnevni red: Tomaščuk, Lienbacher, Beer, Wurmbrand, Rechbauer, Magg, Russ, Coronini, Heilsberg, Wildauer, Foregger, Bossi-Fedrigoti, Plener, Schönerer; za odsekov predlog pa: Hohenwart, Groholski, Rieger, Clam Henrik, Gregor, Hausner, Klaič, Vošnjak, Starženski, Trojan, Hevera, Tonner, Zotta, Mattuš, Adamek, Samec, Nadherny, Čartoriski, Schindler, Vašati.

Prvi je dobil besedo Tomaščuk, rodóm Rumunec, sedaj profesor nemške univerze v Črnovicah. Ta mož, ki se s svojimi roditelji in brati pa sestrami ne bi mogel razumeti, ako bi ne znal rumunskega maternega jezika in se hotel poslužiti

nemščine, je z oholimi besedami in hripavim glasom hvalisal prednost in potrebo nemškega jezika. Ponačljjal je že znane fraze, da je državni jezik za enotno oskrbovanje potreben, da Slovani vsled tega ne bodo na zgubi itd. Tovariši na levisi so mu prikimovali, vendar pa ne tako živahno, kakor pri drugih prilikah, ker so menda sami čutili, da njegovi razlogi nimajo brezpogojne veljave. Samo proti koncu in ko je nehaj govoriti, so mu tovariši njegovi prav demonstrativno ploskali.

Toda šunder se je takoj polegel, in poslanci so začeli od vseh strani vreti proti sredini dvorane, ko je g. predsednik naznanil, da ima sedaj besedo grof Hohenwart. Najprej je zavrnil nekatere napačne trditve predgovornikove, potem pa je mirno in objektivno, kakor je rekel, jel pretresati vprašanje o državnem jeziku samem. Pogosta pohvala in dobroklici so se razlegali, ko je s temeljitimi razlogi dokazoval, da pri sedanjih okoliščinah ni mogoče postavno določiti državnega jezika, da državni zbor za tako postavo ni pooblaščen in da nemščini ne preti

nobena nevarnost. Njegovi razlogi so bili tem tehtnejši, ker so se večidel opirali na poročilo manjšine same. Vsak stavek njegov bil je šiba, ki je hudo pekla levico. „Slovenec“ bo prav storil, da objavi celi njegov govor. Na koncu so mu živahno ploskali in vsestransko častitali.

Jako radovedno je vse pričakovalo, kaj bode povedal Lienbacher, ki je za Hohenwartom prišel na vrsto. Omenjal je najprej, da je Wurmbrandov predlog jako neprilichen, kakor je sploh na svetu veliko neprilichnega, in so dostokrat staršem samim neprilichni njih otroci (veselost). Na ugovor, da se državni jezik ne more definirati, zavrnil je Lienbacher, da bi se potem tudi ne moglo povedati, kaj je deželni jezik. Ako hočemo vedeti, kaj je državni jezik, moramo le vedeti, kaj je država in kaj je jezik; tako daleč pa menda še nismo, da ne bi vedeli, kaj je država (živahna pohvala na levici). Njemu se zdi potrebno, da ima država svoj jezik, in bi le takemu posredovalnemu predlogu pritrtil, ki državnega jezika sploh ne taji. Med živahno veselostjo levičarjev, ki so danes menda prvi pritrjevali Lienbacherju, povdarjal je govornik, da bi Poljaki gotovo varovali veljavo poljskega jezika, ko bi bil ta jezik državni jezik, in da bi se enako za svoj jezik potegovali tudi Čehi. Naj se toraj ta predpraveca pusti tudi Nemcem, kateri smejo svojo narodnost pač enako čislati, kakor drugi narodi svojo. Po njegovem mnenju naj bi se sprejel nek posredovalen predlog, ki od vlade ne bi zahteval izvrševalne postave k 19. členu temeljnih postav, ob enem pa vsaj ne bi tajil in se ne dotikal postavne veljave nemškega jezika kot državnega jezika. Konečno je povedal, da je dobil tudi neko pismo s Češkega, kjer se mu očita, da je svoje mnenje spremenil ter se pridružil nemško-liberalni stranki, ki narode med seboj hujska. Ko je končal, mu je le par paslancev na levici ploskalo, ki so se pa takoj zopet spomnili, da Lienbacher vendar ni njihove stranke ter umolknil. Konečno je rekel, da bode eventualno glasoval za predlog manjšine, ako ne bode kdo navsetoval posredovalnega predloga.

Ko to poročilo sklepam, poprijel je besedo poljski poslanec Groholski, ki bode stavil posredovalen predlog, kakoršnega sem omenjal že v prvem svojem poročilu o Wurmbrandovem predlogu. (Glej „Slovenec“ št. 19). Za njim bode za danes obravnava menda sklenjena, ker kaže ura že četrta na tri, ko je začel govoriti.

Obiskovanje italijanskega kralja v Rimu.

Cerkvi nasprotni listi pretresavajo že blizo dve leti neprenehoma vprašanje, ali bo obiskal naš cesar italijanskega kralja v Rimu in mu tako vrnil pohod njegov na Dunaji. Gotovega ne vedo nič; danes pravijo vsi kakor na ena usta, da pojde, jutri pa vsi zanikavajo svojo prejšnjo trditev. Zakaj se za to tako zanimajo in ali bi bilo to tako velicega pomena, ako bi naš cesar ali vsaj cesarjevič Rudolf šel v Rim in s tem svojo dolžnost splnil nasproti svojemu gostu italijanskemu kralju? Prav dobro obravnava to vprašanje „Hlas“ ter pravi, da ti liberalni listi dobro vedo, da bi bilo tako obiskanje veliko razžaljenje poglavarja katoliške cerkve, rimskega papeža; to si pa ti listi ravno želé. Vsak vladar, ki obiše v sedanjih razmerah italijanskega kralja v Rimu, daje na znanje, da odobrava krivico, ki jo je storila sedanja kraljeva rodovina italijanska poglavarju sv. cerkve s tem, da mu je vzela papežovo deželo, posebno pa mesto Rim. Papež je bil čez tisoč let edini pravi in postavni vladar večnega mesta. To pravico potrdile so mu razne pogodbe, priznale so mu vse vlade in s tem naznanile, da poglavar svete cerkve ne sme biti podložen kakemu vladarju, ki je kot kristjan sam podložen papežu. Vsa stoletja bilo je krščansko ljudstvo tega prepričanja, a sedaj je drugače. Slavna ta pravica teptá se z nogami! Italijanski narod dobil je želje po združenji in po edini Italiji. Viktor Emanuel je pridrl s svojimi četami v Rim s silo, se je polastil vlade, ki je pripadala toliko stoletij papežu, pravi rimski vladar postal je jetnik vatikanski.

Kteri vladar koli obiše italijanskega kralja v Rimu, naznanja, da ga pripoznava za pravega in postavnega posestnika s silo vzetega Rima; on hvali in odobrava s tem korakom krivico in nasilstvo, ki je bilo storjeno papežu. Če je storil to protestantov-

ski vladar, če je storil to cesarjevič pruski, naslednik nemškega prestola, se to lahko pojasni: znano je, na kak način je nastalo nemško cesarstvo, koliko nepostavnosti in krivic mu je pripravilo pot; ni mi treba kazati na Hanoveransko, kjer je bila domača vladajoča rodovina pregnana; tudi avstrijska zgodovina spričuje o nasilstvu hohenzollernske rodovine, posebno pa sedanja pruska Šlezija. A katoliški vladar, vladar, ki more o svojem prestolu reči, da ga ni omadeževala ne ena krivica, ne eno nasilstvo, vladar, ki more reči o svojem cesarstvu, da ni bil najmanjši del po nasilstvu pridobljen — kar velja po v-i pravici o naši državi — tak vladar ne more in ne sme pripoznati krivice storjene drugim, ne sme odobravati nasilstva, ktero je storil italijanski kralj papežu, ko ga je oropal vsega posestva, in on bi odobral krivico, ko bi obiskal kralja Humberta v Rimu. Tako ponižanje sv. očeta, se vé, da pričakujejo in želé vsi proticerkveni listi, a za gotovo smemo pričakovati, da naš cesar ne bo splnil njihove želje, ker je veren sin katoliške cerkve.

A tudi, ko bi drugi vladarji obiskali italijanskega kralja v Rimu, bi imel ta njihov čin velik pomen in morda še slabe nasledke. Znano je, da hočejo vsi revolucionarni elementi človeške družbe — in v sedanji dobi je dosti teh elementov povsod — ves obstoječi red prevrniti; prevrniti hočejo tudi vladarske prestole, kar nam spričujejo vedno se ponavljajoči napadi na venčane glave.

Ako toraj kak vladar pravie družega postavnega vladarja ne pripoznava, ali še celó podpira in odobrava proti njemu izvršeno nasilstvo, ali on ne slabi s tem vdanosti in zaupanja, ki ga gojé njegovi podložni do njegovega lastnega prestola? Ali mar méni, da se njemu nikoli ne more kaj enacega pripetiti? Le prevečkrat se je že vresničila prislovica: „danes meni, jutri tebi“, da bi jo mogli prezreti. Pomisliti je treba, da sedanji revolucionarni niso teh nazorov, da bi bilo samo vladnim osebam dovoljeno, z nasilstvom polastiti se imetja, ki je postavna last družih. Marveč si mislijo, kar je vam vladarjem dovoljeno, to tudi ne sme biti zabranjeno nam; če je Viktor Emanuel, oče sedanjega laškega kraljestva, smel oropati rimskega papeža, zakaj bi mi ne smeli iztrgati tega ropa njegovim naslednikom? Če se vi vladarji z nepostavnim kraljem bratite v ropanih palačah in odobravate ta rop, ali ne odobrujete s tem nasilstva, ki bi ga morda kedaj storili vaši podložni Vam samim?

S takim komunizmom soglasovati bilo bi jako neprevidno za vsacega vladarja, posebno v sedanjih časih, ko se uporniške ideje vedno bolj razširjajo v vseh oddelkih človeške družbe. Kdo vé, če razpravljajo liberalni listi iz zgolj blagih namenov prasha, ali pojde naš katoliški cesar obiskat kralja Humberta v Rim?

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. januarija.

Notranje dežele.

Ni ga še bilo kmalo predloga, kakor je *Wurmbrandov*, da bi bil tako zopern vsem strankam izvzemši liberalce, in to ne le v Avstriji, temuč tudi onostran Litave. Tudi po ogerskih deželah se Wurmbrandov predlog brezpogojno obsoja in to iz razlogov, ki kažejo na skušenost, ktero so na Ogerskem v tem oziru že z madjarskim jezikom naredili. „Vaterland“ ima v tem smislu zanimivo razpravo iz ogerskega peresa. „Le pogledjmo na delovanje in uspeh ogerskega državnega jezika? Je-li res, da se je vsled tega madjarski narod okrepčal, ojačil? Šovinisti to trdiyo in skoraj da je tudi zunanji blek za to. Kdor je pa zmožen ozreti se globokeje, se strahom bo zapazil, da je državni jezik, postavno nad druge povzdignjen, pač preje zmožen interesu za življenje neogibno potrebnemu škodovati, duševni in npravni razvoj opovirati, splošno nezadovoljnost zbujsati; da bi pa madjarski državni jezik v resnici madjarski narod ojačil, tega ni nikjer nič videti, in vendar nemadjarski rodovi po Ogerskem še davno ne bodo na tisto stopinjo omike dospeli, ktero že nenemški rodovi po Avstriji zavzemajo. Koliko večjo škodo napravil bi oklic nemškega jezika za državni jezik v Avstriji! Najmanjše bi bilo in najprvo, da bi se germanizaciji duri na stečaj odprle. Druga večja zla in narodnemu razvoju škodljive posledice bi se pa še le v teku let pokazale.“

Kadri za brambovsko konjico so se postavili prvega oktobra v dejansko službo za brambovski dragonski polk št. 1. v Stokerau na dolnjem Avstrijskem; za brambovski dragonski polk št. 2. v Prosnicah na Moravskem in za brambovski ulanski polk št. 3. v Samboru na Gališkem. Slovenski fantje,

kteri se bodo potrjevali k brambovski konjici, pridejo k prvemu polku, kjer bodo sè Štajarci in Korošci napravili svoj škadron.

Obrotniški nadzorniki so večeraj 24. t. m. prisegli in se bodo sedaj odmah objavili po uradnem dunajskem listu „W. Ztg.“

Hrvaški glasovi o preložitvi deželnega zbora. „Narodne Novine“ pišejo: da je krona delovanje deželnega zbora zaradi tega vstavila, ker se nikakor ni zamogla nadjati, da bi bilo dosedanje delovanje deželnega zbora, ako bi se v tem smislu nadaljevalo. deželi in državi koristno. In res se od deželnega zbora ne dá Bog ve kaj pričakovati, kateri v mesecdnem zasedanji ne stori nič družega, kakor da potrdi graničarske volitve in pa indemiteto dovoli; kterega morajo orožniki in vojaki z nasajenim bodalom stražiti, da je sploh mogoče v njem zborovati; čegar člani pri belem dnevu niso varni napadov podšuntanega ljudstva! Ako se pomisli, da je v celi Evropi ni dežele, ki bi se z enacimi parlamentarnimi škandalami ponašati zamogla, kakor so Starčevičanci ravno Hrvaško z njimi oblagodarili, ako se pomisli, da so ti gospodje svoje mandate le v spodbudo sovraštvu in v podpihovanje narodnega ustanka rabili, ako se pomisli, da jim ni bila nobena oblast zadosti merodajna in sveta, razumel bo vsak ta prepotreben korak krone in mu bo popolnoma tudi pritrtil.

V ogerskem državnem zboru je stavil poslanec Iranyi predlog, naj se izdela načrt zakona o popolni verski prostosti, da bo imel vsak človek pravico po svojem prepričanju versko zadrugo na svoje roke vstanoviti. Minister nauka in prosvete Trefort, zavrnil je pa naravnost tak bedast predlog in rekel, da mu nikakor ni mogoče podpirati ga z ozirom na verno ljudstvo. Taka verska prostost, kakor jo Iranyi predlaga, bi bila prvi naya, ki bi ogersko državo razrušila. Ruskih nihilistov in nemških socialistov pridrlo bi na milijone, ki bi po javnih prostorih, ki bi po ulicah svoje pogubne nauke trosili. Ogerska država pač ni več zadosti trdna, da bi se s takimi rečmi igrati smela. Ko je prišlo do glasovanja, je za-nj glasovala le skrajna levica, vsi drugi poslanci so ga odbili in predlog je padel. Resničen je pregovor, kogar Bog končati hoče, ga oslepi. Čudno, da Madjari nimajo drugih nujnejih reči za obravnavo, kakor ravno verska vprašanja, ktera ljudstvo vznemirujejo. Naj bi se možje onostran Litave rajši pečali s tem, kako bi se za-branil denarni in gospodarski polom, ki že na ogerska vrata trka bolj, kakor kje drugej.

Vnanje države.

Srbska naprednjaška ali vladi prijazna stranka izdala je svoj program gledé bodočih volitev za skupščino. Ondi poziva vse prijatelje svoje, le tistim kandidatom oddati svoje glasove, ki so za pravi napredek vneti. Kaj da radikanci in druge vladi neprijazne stranke znajo, pokazali so poslednji neredi v zajčarskem okraji. Naloga naprednjakov je, vlado povsod podpirati, kjer se bo dal blagor domovine pospeševati. Vse napore anarhistov in radikalcev treba je že v kali zatreti in zato je sveta dolžnost vsacega državljana, da vladi kolikor toliko pripomore, da ona do svojega smotra pride in radikalizem s korenino vred iztrebi. Kolovodje narodnjaške stranke zjedini so se v tem, da bodo vlado brezpogojno podpirali, kar se tiče finančnega stanja monarhije, in bodo iz tega vzroka tudi državni proračun brezpogojno odobrili. Tudi kar se tiče javnega reda in okrepčanja državne oblasti, hočejo naprednjaki vlado popolnoma podpirati. Kar se pa tiče slobode in ustavnega življenja, opirala se bode naprednjaška stranka na svoj program.

„Politik“ prinaša iz Stuttgarta osobni telegram, da je *Giers* iz Petrograda dobil posebno pooblaščenje, da sme na Dunaji sprožiti misel, naj bi se evropske velevlasti z Angleško zmenile, kaj bi bilo storiti, ako bi se Mahdi tudi čez Egipt sam spravil.

Prijaznost med *Avstrijo* in *Rusijo* je do dobrega vtrjena in bo po mislih „Novoja Vremja“ tako dolgo trajala, dokler se Avstrija ne bo na Balkanu v ruske zadeve vtikala, kajti ondi si Rusija ne pusti od nikogar vode kaliti. „Nord“ pa pravi, da je mir med obema državama tako dolgo gotov, dokler bo „avstrijska politika ruski prijazna na balkanskanskem polotoku“, kar je z drugimi besedami ravno tisto, kar pravi „Nov. Vremja“. Balkan smatral se je dosedaj za kamen, ob kterega se bo sporazum med Avstrijo in Rusijo razrušil, sedaj je pa postal jako trdna vez, ki dva mogočna soseda družji; svarila jo je modrost diplomatov, ki so se znali najbolj koščljivih točk umno ogniti, da so dospeli srečno v luko sporazumljenja.

Iz Petrograda se poroča, da *Sudejkinov nečak*, ki je bil z njim vred pobit, ni umrl, temveč je toliko okreval, da je v stanu o groznem napadu že poročati. Nihilisti so mu na rusko mladino izdali manifest, naj jih ona podpira, in ako že neče v njihove vrste stopiti, naj drugače poskuša, da se jim koristna skaže. Policija v Petrogradu ima noč in dan posla, odkar je cesarska družina ondi; vsled tega ne more več toliko pazljivosti na nihiliste obračati, kakor ji je bilo to poprej mogoče, dokler je car z družino v Gačini bival. Car je pa to tudi sam sprevidel in se je odločil, da kmalo zopet Petrograd zapusti. Srečnega se ruski car ne more imenovati in tudi ne zavidamo ga ne!

Evropska politika je po prizadevanju ruskega državnika Giersa napravila velikansko napredek. Giers namreč je gledal različnih interesov na Balkanu, o katerih imata Avstrija in Rusija vsaka svoje nazore, se tako izrekel, da ni potreba za vsako drugačno mnenje takoj vojske, ampak se dotične razlike prav lahko vsed modrosti vladarjev in razumnega postopanja od strani diplomatskih zastopnikov poravnajo. Hvala Bogu, lahko vsliknemo, vendar enkrat mož, kateremu je lepa in modra beseda bolj pri srcu, kakor pa nabrušena sablja, ki le podložnim globoke rane seka, velikaši jo pa malo ali še celó nič ne čutijo. Giers pravi, da se boste Avstrija in Rusija gledé Balkana po mirnem potu tako lepo sporazumeli, da bo veselje. Upliv obeh držav, kakor bližnjih sosedov, na opustošeni Balkan je bil do sedaj oklešček, ob katerem se je sporazumljivost vedno spodtikala. Sedaj pa vse tako kaže, da se boste Avstrija in Rusija z lepo zmenili, da Rusija prevzame vrhovno pokroviteljstvo čez iztočno polovico balkanske zemlje, Avstrija bo pa „to svoje“ na zapadni polovici storila. Rusije smoter mora biti Carigrad, Avstrije pa Solun. Ako se ne motimo, se je na to že leta 1878 v Berlinu ozir jemalo, ko se je Avstriji naložila naloga Bosno in Hercegovino zasedati in pomiriti. Giers je na Dunaji povdarjal, da je neogibno potrebno, da se Avstrija in Rusija sporazumete, kako daleč naj sega jedna, in kje naj druga pričinja svoje delovanje.

Ribarstvo v adrijskem morju že mnogo let daje povod hudim prepričanjem in smrtnemu sovraštvu med avstrijskimi in laškimi ribiči, kateri so tako brezsrabni, da celó do avstrijskega nabrežja ribarit hodijo. Nedavno sprli so se slovanski dalmatinski ribiči z laškimi „čožoti“ v Spljetu in so jednega ubili. Smrt laškega čožota na avstrijski zemlji dala je povod interpelaciji v **laškem državnem zboru**, kjer je Bernini vlado vprašal, kaj misli storiti zaradi ribarstva v Adriji in zaradi umora laškega ribiča v Spljetu. Minister Mancini je rekel, da ste točki popolnoma različni med sabo. Kar se ribarstva tiče, dotične obravnave med Avstrijo in Italijo niso še dognane. Zaradi umora laškega ribiča je pa minister laškega konzula v Spljetu zapodil iz službe, in je tje kaj uradnika poslal, kateri bo kmalo natančno o tej stvari poročal.

Francozi so sklenili graditi senegalsko železnico v Afriki in so za to privolili svoto 350 milijonov frankov s pristavkom, da se več, kakor 350 milijonov na noben način ne sme za njo izdati, na kar jih je minister Raynal zagotovil, da posojilo nikakor ne bo 350 milijonov presehalo.

Pariz je bolan, in trpi na boleznih, ki se imenuje delavsko vprašanje, za katero pa menda na celém Francoskem ni zdravnika. Več kakor 30.000 delavcev in rokodelcev je brez stalnega zasluzka. Dobra polovica od teh ima zasluzek le po dva ali tri dni v tednu, jesti pa je sedemkrat na teden potreba. Obupnost je med temi ljudmi že tolika, da so se izjavili, ako jim od vlade ne bode v pravem času pomoči in zdatne pomoči, jih bo lakota prisilila do silovitosti. Sklenili so na svojem taboru nekako peticijo, katero so poslanski kamori izročili. Kamora jo je pa prezrla in delavcem ni družega ostalo, kakor, da so odposlali peticijo šestorice v burbonsko palačo, kjer se je nalašč za to zbrana komisija sestavila, da se bode z delavskim vprašanjem pečala. Vzrok tega pešanja dela v Parizu je prevelika zunanja konkurenca, posebno nemška, ki je jela francoske izdelke zdatno spodrivati. V prejšnjih časih delalo je v Parizu 30.000 mizarjev in skrinjarjev. 8000 teh rokodelcev je glavno francosko mesto že zapustilo drugam za kruhom idoč. 5000 dela jih še po dva ali tri dni, 2000 ima jih še dela vse dni in 15.000 pa nič. Zidarjev je bilo 40.000; ostalo jih je še 12.000—10.000, katerim pa tudi po večini dela primanjkuje. Od 30.000 kamnosekov ostalo jih ni več kakor polovica; dela pa od te polovice nima več kakor 5000 in še ti pri jako pičlem zasluzku. Delavsko vprašanje prvim možem francoske republike več skrbi prizadeva, kakor pa ono v Tonkinu, in nemara je tudi res nevarniše. Sedaj-le je prišel čas, da republika dokaže lahko svojo prednost pred monarhijo, ako ona delavsko vprašanje hitro in zdatno reši brez prelivanja krvi in zapiranja po ječah. Če pa ona tega ne more, dokazala je jasno, da je vsa hvalisana prednost, ktera se ji od neke strani rada daje, osebnih nazorov in ne zasluži, da bi se pameten človek z njo pečal.

Vzrok, da so na **Spanjskem** liberalci morali konservativcem prostor narediti, je v needinosti liberalnega ministerstva iskati. Nastali ste dve stranki; jedna teh zahtevala je odločno, naj kralj razpusti korteze (zbornico), druga z ministrom notranjih zadev se je pa temu protivila. Kralj Alfonz je na to neki rekel: „Dobro, takoj vam razpustim korteze, če mi je kdo porok, da se nam bodo nove volitve obnesle in če se izrečejo novi kortezi za izvršitev liberalnega programa“. Ni ga bilo moža v obeh strankah, ki bi si bil upal tukaj poročno besedo zastaviti in zarad tega je prvi minister kralju svetoval, naj pokličé konservativce na krmilo, kar se je tudi zgodilo. Konservativci morali so pa menda kaj enacega že pričakovati, kajti sedanji prvi minister Canovas se je dopoldne kralju predstavil, zvečer se je pa novo ministerstvo v veliki državni uniformi že kralju poklonilo.

Kaj pa je s **Sultanom**? Sir Baker misli, da ni potreba, da bi se 6000 mož močna posadka iz

Chartuma umaknila ter za saboj morda kakih 10.000 civilistov raznih narodnosti spravila na težavno in nevarno pot proti Berberu in od ondi proti Suakimu ali pa v Koroško, preko nubiške puščave, ki še sladke vode za žejo nima zadosti. V Chartumu naj ostanejo in naj okoli mesta rove skopljejo, v ktere se bo Nil napeljal; za temi naj se namečejo visoki nasipi, za katerimi se bodo topovi nastavili. Poglavitno podporo bi pa mesto lahko od nilskega brodovja dobivalo, ker je okolica lepa ravnina, bi se sovražnik že lahko na daleč s pomorskimi topovi pozdravil; pa tudi živež bi se pod njihovim varstvom lahko od Nila v Chartum donašal. Takih misli je tudi Gordon. Zraven tega načrta ima pa Baker paša še družega in to je, da bi on s pomožno vojsko na Chartum preko Massane udaril. Pot seveda bi bila silno dolga in nič manj kakor pol štiri mesec bi se potrebovalo, da se pride iz Massane v Chartum. Splašala bi se že ta pot, kajti na nji bi si Baker vse sovražne gubernatorje lahko podvrigel, jih po potrebi tudi odstavljal in prazna mesta z Angleži nadomestil. Zadel bi na ta način ob enem dve muhi. Sudan bi si zopet podvrigel in bi ga za jedno tudi preosnoval, dokler bi meseca junija enkrat pred Chartum dospel, s čimur bi svojemu prodiranju izvršenik založil. Veljala bi taka ekspedicija okoli pol milijona funtov sterlinskih lir, katerih bi nikakor ne zavrgli, ako se pomisli, da dobiček, ki ga Sudan na leto daje, blizu 13 milijonov funtov sterlinskih lir donaša. Ako bi se ta načrt vresničil, bi se Angleži pred vsem drugim z abesinskem kraljem Janezom morali sporazumeti, da bi od te strani nobene sitnosti in nadlege ne imeli. Baker paša za jedno misli cesto delati iz Massane v Chartum, kakor so jo naši vojaki leta 1878 iz Broda po Bosni delati morali.

Kitajci se vadijo dan na dan v orožju in vse na to kaže, da jih ni nikakor volja Francozom umakniti se iz Kantona. Napravili so močne in trdne nasipe, na ktere so napeljali mnogo težkih topov, s kojimi se dan na dan v orožju vadijo. Tudi pešci streljajo vsak dan s samim smodnikom. Po otokih vojakov vse mrgoli, ki so si šotore postavili.

Izvirni dopisi.

Iz okolice kamniške, 22. jan. (*Nekaj o družbi sv. Mohora.*) Krasno in hvale vredno je razširjevanje družbe sv. Mohora, ki s toliko vspešnostjo deluje na polji naše književnosti. Ogromno je število njenih udov, ki nam jasno svedoči marljivi napredek prostega ljudstva. Mnogobrojne so tudi knjige, ki jih vsako leto podaja ta prekornostna družba svojim udom, ki tako lepo skrbi za duševni razvoj prosterega ljudstva; enako mili materi, ki neumorno skrbi zboljšati blagostanje svoje dece. Tu nam podaja mnogovrstno berilo. Potrjuje v sv. veri; navaja nam v svojih knjigah mnogo vzgledov, ki nas spodbujajo v kreposki in čednosti; pa tudi veliko kratkočasnega berila, ki je nam v poduk, ki nam blaži um in odganja dolgčas.

Kakor se razvidi iz Koledarjev različnih let, zmanjšala se je družba leta 1882 oziroma število udov; a se je lansko leto zopet dvignila do tako ogromnega števila udov. Reklo se bode morda: temu je pripomogla pomnožitev knjig in berila, kajti knjiga: „Življenje blažene device Marije“ storila je velik utis na ljudstvo. To je resnično, in vendar po vsem ne tako!

Ako gledamo dalje, vidimo v imeniku družabnikov čuden razloček. Mnogo župnij šteje več udov, nekatere pa niso ničesar napredovale, ampak še kaj udov zgubile. Kje nam je iskati vzrokov tega? Mnogo čitateljev mi bode pritrdilo, da ne pri mnogem in različnem berilu, ampak pri poverjenikih. Ako poverjenik, ki je tako rekoč glava udom farnega odseka, ne stori družega, kakor da edino le doneske pobira ali naznani, kdaj naj se prinese tisti goldinar, se bode pač težko pomnožilo število udov. Treba je tedaj dobro reč vedno priporočati. Zato pa tudi ne kaže drugih poverjenikov iskati, kakor le duhovnike. Oni ravno imajo največ prilike par tehtnih besedi raz leco reči in pri ljudstvu bode gotovo to več izdalo, kakor bi izdalo sto in sto drugih pripomočkov. Saj so gospod župnik ali kaplan rekli, oni že vedó, kaj je prav, kaj je priporočila vredno. Saj je tudi pri drugih knjigah tako. Ktere duhovniki priporočajo, tiste in tam so po celi fari razširjene, kjer se pa ne priporočajo, jih bode imel le malokdo ali pa nobeden. Ne vem, če se motim ali ne, povem pa vendar, da se mi včasih, kadar pregledujem imenik udov, hoče zddevati, kje je kak bolj vnet poverjenik, kje pa ne. In naj tudi nekteri pravijo: čemu vsako leto imenik tiskati? mene pa le veseli ga skozi in skozi pregledati leto za letom. Čitajo se sicer suha imena in

le imena, a vendar je za mislečega bralca marsikaj podučljivega in zanimivega.

Z Dunaja, 24. januarja. (*Iz državnega zbora.*) Wurmbbrandov predlog je najglavnejši predmet dunajskih liberalnih listov; posebno se pa danes odlikuje „Deutsche Zeitung“ s psovki do nemških konservativnih poslancev, ki hočejo z večino glasovati zoper Wurmbbrandov predlog. Tudi objavljajo prenarejeni nasvet, ki ga bode Groholski stavil v zbornici. Pa ni mi treba praviti, da je to le ugibanje, ker tega nasveta še desnici prijazni listi niso dobili, da bi ga mogli objaviti. Sicer pa je večina zoper Wurmbbrandov predlog zagotovljena, ker so vsi desniki klubi zavezali svoje ude, da morajo glasovati za predlog, ki so ga sestavili po vsestranskem razgovoru in porazumljenju.

Te dni prične obrtnijski odsek zopet svoje delovanje, ki ga v obilnosti čaka. V prvi vrsti bo menda rešil postavo o stavbenih obrtih, ki jo je poročevalec Herman že izdelal in razdelil odsekovim udom.

Danes sta se v zbornici budgetnemu odseku v pretres izročila predloga, da naj se dovoli poldrugi milijon gold. za vravnvanje Drave na Koroškem, 425.000 gold. pa za novo luko v Trstu. Predlogi o novi železnici Fehring-Fürstenfeld pa o prevzetji Franc-Jozefove, Rudolfove in predarelske železnice v državno oskrbnitvo so se izročili železnicenemu odseku. Za novi vžitninski davek od žganja pa se bo volil poseben odsek 24 udov.

Domače novice.

(*Premilostni knezoškof Krizostom*) so umirali od srede na večer do petka zjutraj. V četrtek zvečer se je v Šenklavžu molil rožnivenec za njih srečno smrt, in v petek izpostavilo presv. Rešnje Telo ob šestih zjutraj, in komaj se je to storilo, že so četrt na sedem izdihnil in tako v Gospodu zaspali. V soboto so sami še upanje imeli ozdravéti, in malo poprej pripovedovali, da spomladi pojdejo v toplice. Ali bolezen v nogah je potegnila v želodec, in od tod na prsi, v katerih so pa bili še dokaj trdni, in od tod tako dolgo smrtno vojskovanje. V torek bil je njihov rojstni dan; v nedeljo ležijo v god svojega imena na parah. O drugih posebnostih nam ni bilo mogoče kaj več poizvedeti. Nekteri so vedno upali, da močni duh vzmaga, ali — Bog je odločil drugače. Bolj natančen življenjespis priobči „Slovenec“ jutri.

(*Avdienco pri cesarju*) imela sta včeraj razun župana Grassellija in predsednika kupčijske zbornice g. Kušarja tudi državna poslanca dr. Poklukar in dr. Tonkli. Kakor se nam poroča z Dunaja, bil je sprejem vseh gospodov jako ljubeznjiv in milostiv, ter so se cesar zanimali za razne deželne zadeve. Dr. Poklukarju in županu Grasselliju so zlasti razodeli svojo radost in priznanje za spravljivo delovanje deželnega zbora kranjskega. G. župana vprašali so tudi o mestnih zadevah in o bolezni g. kneza in škofa.

(*Sokolski večer*) ali „jour fixe“, kakor zdaj raje reko, bo jutri večer v Schreinerjevi pivovarni na sv. Petra cesti; reditelja mu bosta dva v tem spretna Sokolovca. Tako se nam naznanja.

(*Imenovanje.*) Davkarski pristav Franc Windischer imenovan je za davkarskega kontrolorja, začasni davkarski pristav Franc Predalič je postal stalen, davkarski praktikant Adolf Ruda pa provizoričen davkarski pristav — vsi trije na Kranjskem.

(*Imenovanje.*) Deželni odbor kranjski je v šolski odsek, ki se ima sestaviti za obrtnijsko nadaljevalno šolo, izvolil odbornika gosp. Murnika, za enaki šolski odsek v Novem mestu pa tamošnjega tiskarničarja gosp. Ivan Krajača kot svoja zastopnika.

Razne reči.

— Na južnem Štajarskem bode 31. t. m. volitev državnega poslancev za rogački, ljutomerski in ptujski okraj. Od domačinov postavljen kandidat je, kakor smo že omenili, preč. g. župnik Božidar Rajč. Oči vseh Slovencev obrnjene so tja, ker tudi nemškutarji hočejo s svojim kandidatom, nekim pomemčnim Leschniggom, prodreti. Slovenski volilci! Vsi pojdit 31 t. m. na volišče in vsi bodite edini. Če je bil kedaj čas, da moramo Slovenci edini biti, je ravno sedaj najbolj potrebno, ker nam nemško-liberalci svoj nemški jezik hočejo na našo zemljo intabulirati, kar bi našemu domačemu jeziku vsó

veljavo in vse pravice odvzelo. Toraj Slovenci! Gosp. Božidar Rajča ste kandidata postavili, njegov program je dober, tedaj volite ga tudi enoglasno.

— Nove petdesetake dobili bomo prihodnji mesec. Velikosti so take, kakor sedanji tisočaki, ker pa malokdo vé, kako velik je tisočak, recimo rajši, da so 168 milimetrov široki in 110 milimetrov visoki, temno-modri na barveni podlagi. Stiri otročiče imajo, ki predstavljajo trgovino, rudarstvo, poljedelstvo in obrtnijo. Na sredi je cesarjeva podoba od strani; po zgornjih voglih ste lepo opisani številki 50, jedna ravno taka pa spodaj na sredi. Novih petdesetakov menda ne bo mogoče ponarejati, tako umetna in kemično dovršena je sestava barv. Finančni minister Kallay je rekel, da se mu ti bankovci najbolj dovršeni zdé, kar jih je še kedaj videl.

— Židovsko dekle, Chane Rifke Filip, bilo je 20. t. m. v Levovu na Gališkem krščeno. Krščeval je grško-katoliški škof in nadškofijski namestnik Sembratoviez, za botra je bil deželni poslanec, tajni svetnik grof Russocki in gospa plem. Zaleska, soproga gališkega c. kr. cesarskega namestnika. Oče dekleta, levovski rabin in nadrabin iz Prage, so prosili po brzobjavnem potu pri ministru grofu Taaffeju, naj bi se krst še odložil, toda brez uspeha.

— Po naznanilih ministerstva je letos v Avstriji 169 gimnazij (3 več kakor preteklo leto). Učencev je na gimnazijah 55.247, več kakor lani 2105. Največ učencev ima gimnazija v Czernovici, namreč 832, najmanj pa v Gaji, le 61 v štirih razredih. — Po učilnem jeziku je 96 gimnazij nemških, 37 čeških, 22 poljskih, 4 laške, 1 rutenska, 3 hrvaški in 6 z dvema učilnima jezikoma. — Realk pa je višjih 68 in nižjih 18, tedaj 86. Od teh ima 60 nemški učni jezik, 16 češki, 5 poljski, 4 laški in 1 hrvaški. Učencev je bilo lanske šolsko leto 16.285, letos pa 16.574, tedaj več 289. Največ učencev je na realci v Pragi, namreč 533, najmanj pa v Imstu (na Tirolskem) in sicer 37. Kdaj pa doživimo čas (ali ga sploh doživimo), da se bode reklo: 1, 2, 3 do 10 gimnazij s slovenskim učnim jezikom? Pravica gotovo tirja ne preveč narodnjakov umreti pustiti brez te tolažbe in sadu njih delovanja.

— Kjer se je v teku zadnjih let po severnih pokrajinah našega cesarstva kak tajen umor z roparskim napadom zgodil, in se dosedaj še ne vé za zločinca, zapisuje se sedaj vse na račun Hugona Senka in Šlosareka. Sodnija bo imela polne roke posla, preden bo vsemu zamogla kos postati; čudno je, da je ta človek toliko let na skrivnem tolike hudobije nekaznovan doprinašal in sedaj skoraj vsako že pred leti doprinešeno zločinstvo, pri katerem se do najposlednjega časa ni za hudodelca vedelo, obstane, da ga je on doprinesel. Leta 1876 izvlekli so v Budějovicah na Českem iz vode Malče mrtvo žensko s prerezanim vratom, ktere slika je bila dolgo časa javno razpostavljena, pa vendar jo nihče ni zamogel spoznati. Morda se bo tudi to hudodelstvo sedaj odkrilo? Leta 1880 prebivala sta Šenk in Šlosarek v Tropavi; ravno v tistem času našli so umorjenega človeka blizo Komorova. — Meseca aprila 1882 je zginil Josip Heyret iz Plzna, ki si je šel na Dunaj službe iskat in je nekaj denarja pri sebi imel. — V bieliški okolici zmanjkalo je lanskega leta v septembru premožne gospe Magdalene Zielok, ki je na Laško potovala in si je v Bieliči listek za Milan kupila. Popotovala je v družbi mladega moža. Ravno tam našli so leta 1874 truplo nekega dekleta blizo železnice neznansko razmesarjeno. Dokazano je, da je bil Šenk o tistem času ondi. Koliko se pa od drugih krajev do sedaj še nekaznovanih tajnih umorov javi, ki se bodo morda vsi na Šenkov račun zapisali, ako mu jih bo mogoče dokazati, ali pa, če jih sam obstane.

— Milijon rubljev je rajši pustil železniški inženir Danilov v rokah ruskega vojnega ministerstva, ktere je ondi za varstvo položil prevzevši zgradbo petnajsterih trdnjav okoli Varšave, kakor da bi bil dalje zidal. Zgradbene cene je rusko vojno ministerstvo tako nízko nastavilo, da si noben podjetnik ni blizo upal. Poslednjič se vendar inženir Danilov oglasi, ki se je pa tudi spekel. Gotovo mu je velika zguba pretila, če je rajši milijon rubljev zgubil, kakor da bi bil še dalje delal.

— Roka roko umiva, mislijo si Amerikanci gledé nemške države. Na Nemškem je več rečem, kterm je severna Amerika njih domovina, prepovedan uvoz. Tako na primer se tja ne sme uvazati amerikska svinjina in vsi od nje odvisni pridelki, ker se Nemci še hudiča toliko ne bojé, kakor pa — trihin, ktere se v vsaki svinjini zasledé, in tudi tam, kjer jih ni! Trgovinska zbornica v Washingtonu je iz tega vzroka sklenila prepovedati uvazevanje tistih pridelkov, ktere bo ona ameriksckemu narodu škodljive smatrala iz vseh tistih držav, ktere uvoz ameriksanskih pridelkov iz ravno tega vzroka zabranjujejo.

— Po telegrafskih poročilih iz Bostona je pri potopu ladije „City of Columbus“ 119 ljudi življenje izgubilo.

— V gosposkem življenju je navada, da se mladozaročena takoj po poroki za nekaj tednov na potovanje podasta. Ta navada pa ni le v Evropi, temveč tudi po Ameriki razširjena. Ni še

davno, ko sta se ondi v mestu Springfield, država Massachusetts, poročila mladenec in dekle iz dobrih hiš. Da se stari kredit v družini ohrani, morala sta proti lastni volji na pot. Vse ju spremi zvečer na kolodvor. Vlak je že na odhod pripravljen. Mlada zakonska vstopita na eni strani v voz, ktereга sta odmah na drugi nerazsvitljeni strani zapustila, ter v bližnji hôtel pobegneta, kjer sta tri dni v miru živela, noben človek celega sorodništva namreč ni za nju vedel. Tretji dan se gospá na oknu pomudi, nek stric jo mimogrede opazi in tajnost celi družini razodene.

Telegrami „Slovenca“.

Dunaj, 25. jan. V Floridsdorfu je bil danes zjutraj tajni pozvedovalec (detektiv) Blöch na cesti vstreljen. Morileca, na videz delavca, so memogredoči prijeli, on noče ničesar izpovedati. Pri njem so našli z dinamitom nabite bombe, revolver in zastrupljeno bodalo.

Dunaj, 25. januarja. „Fremdenblatt“ pravi, da je novica o tem, da bi ulanski polk „Schwarzenberg“ bil na pripravi in to zaradi dogodbe na Hrvaškem, popolnem bosa.

Berolin, 24. jan. Cesarjeva bolezen je le lahko prehlajenje in nikakor nevarna. Zasegli so tu knjižico, ki je zasramovala cesarja, njegovo rodovino in državne ministre.

Tujci.

23. januarija.

Pri **Matič**: Markí Gozani, c. k. okr. komisar, s Krškega. — B. Jahn in Hans Neuman, kupca, z Dunaja. — Anton Mahr, tovarnar, z Dunaja. — M. Nowatarski, kupec, z Dunaja. — Ivan Trinajstič in V. Dubrovič, posestnika, iz Kastve. — Peter Skarel, krojač, iz Kastve.

Pri **Stonu**: Singer in Morie Lilleš, kupca, z Dunaja. — Rosenberg, kupec, iz Siska. — Ketzal, posestnik iz Kamnika.

Žitna cena.

Pšenica banaška 1 hkl. 9 gl. 40 kr., — domača 8 gl. 25 kr. — Rž 5 gl. 75 kr. — Ječmen 4 gl. 60 kr. — Ajda 5 gl. 90 kr. — Proso 4 gl. 75 kr. — Turšica 5 gl. 60 kr. — Oves 3 gl. 15 kr.

Dunajska borza.

24. januarija.

Papirna renta po 100 gl.	79 gl. 90	kr.
Sreberna	80	35
4% avstr. zlata „renta, davka prosta	100	25
Papirna renta, davka prosta	94	90
Ogerska zlata renta 6%	121	85
„ „ 4%	89	30
„ papirna renta 5%	87	35
Kreditne akcije	160 gl. 303	50
Akije anglo-avstr. banke	120 gl. 115	75
„ avstr.-ogerske banke	847	—
„ Länderbanke	116	—
„ avst.-oger. Lloyd v Trstu	622	—
„ državne železnice	318	50
„ Tramway-društva velj. 170 gl.	226	50
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 124	—
4% „ „ 1860	500	138
Državne „srečke“ iz l. 1864	100	169
„ „ 1864	50	168
Kreditne srečke	100	170
Ljubljanske srečke	20	23
Rudolfove srečke	10	20
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	106	—
„ Ferdinandove sev.	105	—
5% štajerske zemljišč. odvez. obligac.	104	—
London	121	20
Srebro	—	—
Ces. cekini	5	70
Francoški napoleond.	9	61½
Nemške marke	59	40

V kavarni „Tall“

Stari trg hiš. šte. 21,

(8) se dobivajo sledeča vina:

Teran	po . . .	44	kr. liter.
Isterska	„ . . .	40	„
Dalmatinska	„ . . .	28	„

Službo sprejme

oženjen, skozi in skozi pošten mož, vrl narodnjak, ki pa govori tudi prav dobro nemški jezik, ima nekoliko premoženja in je izurjen vrtnar. Prevzame službo kot oskrbnik, vrtnar ali sadjerejec. Pogoji naj se mu naznanijo po oskrbništvu „Slovenca“ pod zaznamkom

(2) „1884“.

Gospodu Gabrijelu Piccoli,

lekarju

v Ljubljani.

Veliko let ozdravljam razne bolezni, edino le z vašo „Francova esenca“ in to z najboljšim vspehom. Prosim vas še za 12 steklenice.

Trst, meseca septembra 1883.

Dr. Pardo, praktičen zdravnik.

Vaša „Francova esenca“ oprostila me je izvrstno in popolnoma hude nad dve leti trajajoče bolezni. Izreklam Vam kakor izumniku tega zdravila svojo najtoplejšo zahvalo.

Rakovac na Hrvaškem blizo Karlovca.

Ivan Pufić.

Podpisani potrdim, da je „Francova esenca“ g. Gabrijela Piccoli moje župnijane od marsikake bolezni temeljito ozdravila in se je ljudje z najboljšim vspehom poslužujejo.

Pianona v Istriji meseca oktobra 1882.

Anton Vlasič, župnik - kanonik.

Prosim Vas zopet za 24 steklenice vaše „Francova esenca“, ki je za bolezni v želodcu bolj od vsakega drugega zdravila. Tudi naš tovarniški zdravnik je priporoča.

(11) A. Augesthaler, montér v tovarni za stroje g. Körösi v Gradci.

„Francova esenca“ je pomagala že tisočerim ljudem, kakor je razvidno iz zahvalnih pisem, ki jih izdelovalec dobiva. Ta esenca ozdravi bolezni v želodcu in trebuhu, krč, božjast, trebušno in prehajalno mrzlico, zabasanje, hemeroidje, zlatenico itd., ki so vse nevarne, ako se o pravem času ne ozdravijo. Steklenica velja 10 kr.

Čujte in strmite!

Velika tovarna za anglo-britansko srebro prišla je na kant, in prodaja svoje izdelke pod ceno. Kdor pošlje 8 gl. 70 krajcarjev, ali pa si po poštnem povzetju naroči, prejme lepo dovršeno namizno orožje za obedo in za po obedu iz pravega anglo-britanskega srebra, ki je poprej veljal 40 goldinarjev. Za 10 let jamči se pisмено, da ostane namizje belo.

- 6 namiznih nožov z izvrstno jekleno kline,
- 6 vilic iz anglo-britanskega srebra,
- 6 težkih žlic iz anglo-brit. srebra,
- 6 manjših žličic in anglo-brit. srebra,
- 1 teška zajemalka iz anglo-brit. srebra,
- 1 posnemača za mleko iz anglo-brit. srebra,
- 6 izvrstnih podložkov za nože iz anglo-brit. srebra,
- 6 težkih žlic za sladoled iz anglo-brit. srebra,
- 6 vilic za po obedu iz pravega anglo-brit. srebra,
- 1 izvrstno škrinjico za poper ali pa sladkor,
- 6 lepih kupic za jajca,
- 6 finih žličic za jajca iz anglo-brit. srebra.
- 1 krasen plošček (taso) 30 centim. dolgo iz pravega anglo-britanskega srebra,
- 1 fino cedilo za té in čaj,
- 2 lepa svetilnika za salon,
- 61 komadov.

Za dokaz, da moje naznanilo ni sleparija, se tu javno zavežem, da vzamem blago nazaj, komur bi ne vgajalo, toraj ga lahko vsado brez zgbue naroči.

Komur je toraj na tem ležeče, da dobi dobro blago v roke, obrne naj se, dokler je še kaj blaga, s polnim zaupanje do

J. H. Rabinowicza na Dunaji,

Central-Depot der Anglo-Brit. Silberfabrik,

II., Schiffamtsgasse 20.

Snažilni prah za navedeno namizje se dobiva pri meni po 15 krajcarjev v skatljicah.

Podružnice: v Parizu in Londonu. (2)

Melbourne 1881. — I. darilo. — Zürich 1883.

Svirála

(Spielwerke)

ki 4—200 komadov svirajo,

brez ali pa s posebnim poudarkom, z bobničem, zvončki, kitarico, rajskimi glasovi, harpo itd.

Sviralne skrinjice

(Spieldosen)

od 2—16 komadov.

Dalje: stala za smodke, švicarske hišice, albumi za slike, pisalne priprave, omarice za rokovice, obtežniki, vaze, tabačnice, mizice za mojškre, steklenice za vino in pivo, stoli i. dr.

Vse na sviranje.

Vedno najnoveše in najizborniše, posebno za

darila

(5) priporoča

F. H. Heller

v Bernu na Švicarskem.

Le kdor naravnost od nas naroči, dobi pravo blago; cenilnike s podobami pošljamo franko.

od novembra t. l. do 30. aprila 1884 zastoj. franko, vzdelilo se bo do med kupovalce sviral. 100 najkrajših komadov, vrednih 20.000